

Dansk fokus på bransjeforeninger

I Danmark er det blitt økt fokus på ulovlig informasjonsutveksling i bransjeforeninger, og i nyere avgjørelser fra danske domstoler er bransjeforeninger blitt bøtelagt for slik atferd. Det vil være naturlig for Konkurransetilsynet å la seg inspirere av danske trender til å øke fokus på norske bransjeforeningers atferd.

BAKGRUNN

Utviklingen i Danmark skjer etter et holdningsskifte hos danske konkurransemyndigheter i forhold til håndhevelse av konkurransereglene overfor bransjeforeninger. Der myndighetene tidligere hadde en dialogbasert tilnærming med veiledning som et viktig virkemiddel, har myndighetene i det siste tatt i bruk kontrollbesøk: såkalte "dawn raids", for å avdekke mulig konkurransestridig atferd. I tillegg er konstaterte brudd på konkurranselovgivningen blitt gjenstand for så vel administrative som strafferettslige prosesser. Resultatet er blant annet at både bransjeforeninger og i ett tilfelle den administrerende direktøren personlig, er blitt straffet med bøter.

DANSKE EKSEMPLER

Dansk konkurranselovgivning inneholder en bestemmelse som er tilnærmet identisk med Konkurranselovens § 10 første ledd. Denne forbyr blant annet foretak og sammenslutninger av foretak å formidle konkurransesensitiv informasjon, som for eksempel fremtidige priser og annen markedsrelatert informasjon. Det kan være vanskelig å trekke en klar grense for når informasjon som deles mellom konkurrenter er konkurransesensitiv, og når den ikke er det. De danske sakene gir imidlertid visse føringer for når grensen overskrides.

I 2005 oppfordret foreningen Danske Busvognmænd i nyhetsbrev og medlemsblad til sine medlemmer gjennom ulike formuleringer, medlemmene sine til å overvelte oljeprisstigninger på sine kunder. Østre Landsret avgjorde den 3. september 2009 at slike oppfordringer hadde til formål å begrense priskonkurransen mellom medlemmene. Foreningens administrerende direktør og visedirektør, som var opphav til formuleringene, ble ilagt personlige bøter. Rettens flertall tillot det ikke vekt ved vurdering av skyldspørsmålet at oppfordringen kun i meget begrenset omfang ble fulgt av medlemmene.

Denne linjen ble fulgt opp av Østre Landsret senere samme måned – den 29. september 2009 – i sak mot Dansk Juletræsdyrkerforening. Sistnevnte hadde gjennom sitt medlemsblad blant annet orientert om kalkulasjonsmodeller for beregning av såkalt "produsentpris". Denne utgjorde differansen mellom gjennomsnittlig (forventet) salgspris til forbruker det foregående året med fradrag av (delvis anslåtte) produksjonskostnader. Landsretten fant at "produsentprisen" ut fra sammenhengen måtte forstås som en tilkjenning av produsentens margin og dermed som en ulovlig oppfordring til bruk av minstepris.

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2010 Advokatfirmaet Thommessen AS

RELEVANS FOR NORSKE BRANSJEFORENINGER

Det vil være naturlig for Konkurransetilsynet å ta hensyn til dansk retts- og myndighetspraksis i saker som gjelder mulig konkurransestridig informasjonsutveksling i norske bransjeforeninger. Det vil derfor være fornuftig for norske bransjeforeninger å tilpasse sin virksomhet til ovennevnte praksis.

For øvrig har også Konkurrentverket i Sverige tidligere satt fokus på spørsmålet om informasjonsutveksling i bransjeforeninger, jf [vårt nyhetsbrev av 13. juni 2008](#).

I Norge har Norges Turbilforbund nylig blitt idømt overtredelsesgebyr på kr 400 000 i tingretten fordi foreningen gjentatte ganger oppfordret medlemmene sine til å øke prisene på turbiltjenester. Foreningen hadde også distribuert en regnemodell for utregning av priser på turbiloppdrag.

En bransjeorganisasjon som vet om eller mistenker å være involvert i konkurransestridig informasjonsutveksling vil kunne samarbeide med Konkurransetilsynet med henblikk på å oppnå redusert bot dersom det konstateres en overtredelse. Er bransjeorganisasjonen i tvil om lovligheten av et tiltak, kan den be om Konkurransetilsynet om veiledning i henhold til konkurranselovens § 9 e).

HVORDAN KAN THOMMESSEN HJELPE?

Thommessen tilbyr bransjeforeninger og deres medlemmer løpende rådgivning i tilknytning til konkrete informasjonsutvekslingsystemer, bransjeomfattende godkjenningsordninger og produktregistre, samt andre systemer eller praksis som kan påvirke medlemmenes prissetting, produktvalg eller øvrig markedsatferd.

I tillegg tilbyr vi praktisk rettede seminarer og opplæringsprogrammer for bransjeforeninger og deres medlemmer. Disse gir god innsikt i hvilke aspekter ved bransjesamarbeid som kan reise problemstillinger i forhold til konkurranseloven og konkurransereglene i EU/EØS, og videre hvordan man unngår overtredelse av regelverket. Vi vil innenfor rammen av slike opplæringsbesøk også gjennomgå den seneste praksisen på området. Vi tilbyr også rådgivning og opplæring i hvordan bedrifter og organisasjoner bør opptre i forbindelse med henvendelser eller kontrollbesøk fra konkurransemyndighetene.

Thommessen har omfattende ekspertise innenfor konkurranserettslige problemstillinger og bred erfaring med rådgivning til bransjeforeninger og deres medlemmer. Flere av våre advokater har også erfaring fra arbeid i konkurransemyndigheter (Konkurransetilsynet og EFTAs overvåkningsorgan), og har derfor god innsikt i hvordan myndighetene tenker, i tillegg til praktisk erfaring med "dawn raids". Thommessen kan derfor også bistå ved bransjeorganisasjonens samarbeid med Konkurransetilsynet og ved en eventuell anmodning om veiledning. Samlet gir dette Thommessen de beste forutsetninger for å gi råd om hvordan konkurransereglene kan benyttes til å virkeliggjøre kommersielle og strategiske mål, og hvordan atferd som er i strid med regelverket kan unngås.

KONTAKT

Siri Teigum (Partner - Oslo)	ste@thommessen.no	T: 23 11 11 21	M: 90 91 23 55
Eivind Vesterkjær (Partner – Oslo)	eve@thommessen.no	T: 23 11 11 23	M: 90 96 68 43
Eivind Sæveraas (Assosiert partner – Oslo)	eis@thommessen.no	T: 23 11 12 62	M: 91 70 90 27
Kristin Hjelmaas Valla (Fast advokat – Oslo)	khv@thommessen.no	T: 23 11 13 36	M: 95 76 44 77
Kirti Mahajan Thomassen (Fast advokat – Oslo)	kmt@thommessen.no	T: 23 11 13 58	M: 46 94 84 77
Dagfinn Heradstveit (Partner – Bergen)	dhe@thommessen.no	T: 55 30 61 50	M: 97 14 65 52
Lars Kokkin Christiansen (Fast advokat – Bergen)	lkc@thommessen.no	T: 55 30 61 39	M: 91 59 91 78

Innholdet i dette nyhetsbrevet er kun en informasjonstjeneste fra Thommessen. Informasjonen er ikke ment å være en erstatning for juridisk rådgivning. Mottakere av dette nyhetsbrevet bør ikke basere seg utelukkende på denne informasjonen, men alltid søke profesjonell juridisk bistand. Thommessen tar intet ansvar for informasjon i nyhetsbrevet som skulle vise seg å være mangelfull eller uriktig. © 2010 Advokatfirmaet Thommessen AS